



Maričon. Lirska opera u tri čina. Spjevao M. S. Uglasbio Srećko Albini. Udezbza za glasovir. Nakladom skladatelja. Sva prava pridržana. — Prošli mesec sta zagrebsko in ljubljansko gledišče uprizorili z velikim uspehom to novo opero. G. skladatelj Albini je bil tudi v Ljubljani navzoč pri premijeri, kjer ga je občinstvo dobrohotno odlikovalo.

Ta opera ima za podlago domačo zgodovinsko snov in se tako nekako naslanja na hrvaško narodno glasbo, kakor n. pr. Verdijeve opere na italijansko ljudsko petje. Po tem pa, da veže jugoslovanski element s francoskim, je zopet sorodna A. Foersterjevemu „Gorenjskemu slavčku“. Dejanje se vrši v turopoljskem logu in na gradu Lukovcu l. 1810. Prejšnje leto so bili pri Wagramu zmagali Francozi, vsa Hrvaška na desnem savskem bregu od Jasenovca do Adriatskega morja je prišla pod francosko oblast. Avstrija je v tem času jako pazila na prebivavce Ilirije, da se ji popolnoma ne odtujijo. Avstrijska policija je pazno zasledovala vse, kar se je godilo pod francosko vlado. V Zagrebu je delal za Avstrijo posebno fra Andrija Dorotić, rojen Dalmatinec, jako spreten in prebrisan mož. Povsod je nagovarjal ljudstvo, naj vstane proti Francozom in zapodi tujce iz dežele. Pri tem ga je posebno podpiralo domače plemstvo. Ob meji so strogo gledali, da se ne bi vtihotapljali sovražniki; celo na pisma, ki so si jih pisali Hrvatje z obeh savskih bregov, so silno pazili ter jih otvarjali; še prehod čez Savo je bil strogo zabranjen.

To je zgodovinska podlaga tej lirični operi. Plemiči in plemkinje, francoski častniki, hrvaški in francoski vojaki, turopoljski asesorji, kmetje in ženjice, seljaki in kmetice nastopajo v pisani množici s svojimi zbori. Med njimi pa pevajo glavne osebe v krasnih samospelih.

V prvem činu nastopi najprej zbor seljakov, ki se pritožuje nad roboto in zahteva svoje konstitucije. Žene jim prinesó jedi, poldne zazvoni in vsi molijo. Sergeant Grenadieux jim naznani, da bo zvečer na gradu Lukovcu v čast rojstnemu dnevu županove hčere „žetelačka

slava“. Potem sledi prizor med njim in Maričono. Ta je brez dovoljenja šla preko Save. Grenadieux bi jo moral naznaniti vojnemu sodišču, a ljubezen mu to brani. Slednjič izve od nje, da nese pismo od fra Dorotića, kateri pride tudi k slovesnosti, da tam izvršuje svojo agitatorično nalogo. Nato sledé prizori med Cvieto, hčerjo turopoljskega župana, in med francoskim častnikom Plaisancom. Oče Cvietin, kot hrvaški domoljub in pristaš Avstrije, jima brani stopiti v zakon. S sekstetom, v katerem se mešajo ta čuvstva, se končuje prvi del.

V drugem činu vzpodbuja Dorotić plemiče k ustanku. Potem pa nastopijo kmetje in ženjice in začne se „žetelačka slava“ s pesmami in plesom. Grenadieux pride tudi k slavnosti. Ob koncu se pa prikaže poročnik Plaisance, kateri s silo vlomi v županovo hišo ter dá Dorotića ukleniti in odvesti. Velik zbor, v katerem se izražata splošni strah in nevolja, zaključuje drugi del.

Tretji čin nas pa postavi pred dobro zastraženi grad. Francoski vojaki pojó v veseli nadi, da jih veliki cesar zopet pokliče na boj. Plaisance pa sameva, žalosten vsled včerajšnjega dogodka, ki je še bolj poostril razmerje med njim in med županom ter mu vzel vso nado, da dobi Cvieto. Zdaj pride Maričon. Vest jo peče, da je ona kriva Dorotičeve nesreče, ker je izdala pismo Grenadieuxu, in zato sklene, da reši njega in župana. Plaisanča prosi, naj jo pusti k Dorotiću v ječo, češ, nagovarjala ga bo, da vzame vso krivdo nase in s tem reši župana, ki bo potem gotovo privolil v zakon Plaisanča in Cviete. Plaisance privoli v to, in Maričon gre v ječo. Kmalu je vse pripravljeno za vojni sod. Iz ječe pripelejo fratra, da ga sodijo. A kmalu spoznajo, da je v fraterski halji preoblečena Maričon, fra Dorotić je pa že pobegnil. Deklice ne morejo soditi pred vojnim sodiščem, in slednjič se vse poravna s tem, da oprosté tudi župana, ko privoli, da vzame Plaisance Cvieto. Seveda se vzameta slednjič tudi Maričon in Grenadieux, kateri se odpove francoski domovini in postane Hrvat. Z velikim zborom, ki slavi